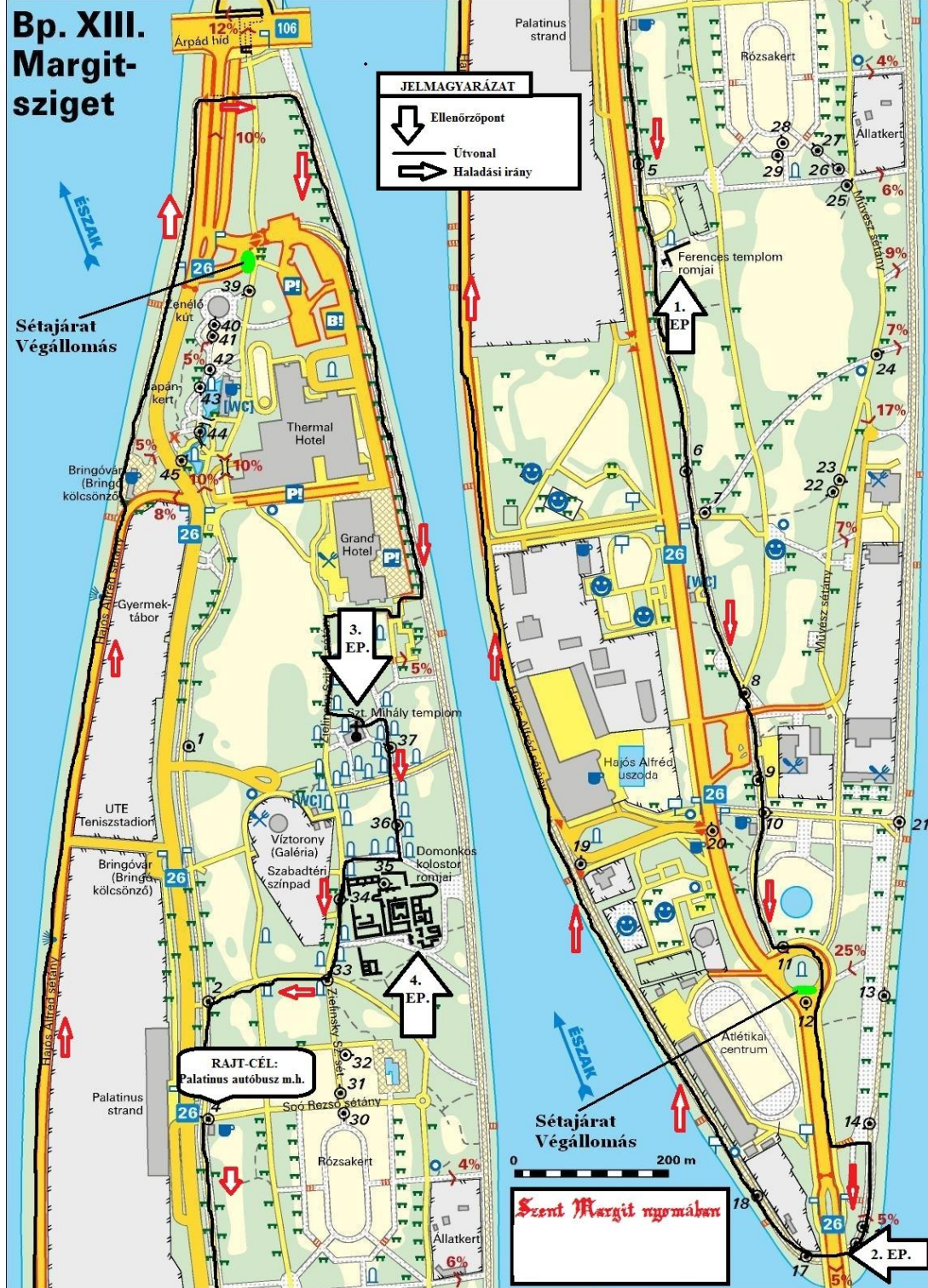

Szent Margit nyomában

<p>Rajt:</p> <p>Palatinus, autóbuszmegálló</p> <p>07.00-09.00 óra</p>	<p>Ferences kolostorrom</p> <p>.....</p>	<p>Margit-híd alatti szigetcsúcs</p> <p>Kód:</p> <p>.....</p>
<p>Premontrei kolostorrom és templom</p> <p>.....</p>	<p>Domonkos kolostorrom</p> <p>.....</p>	<p>Cél:</p> <p>Palatinus, autóbuszmegálló</p> <p>célzárás: 11.00 óra</p>

Túrázó neve:.....

Szent Margit élete és legendája

Árpád-házi Szent Margit (Klissza, 1242. január 27.–Margit-sziget, 1270. január 18.) IV. Béla magyar király és Laszkarisz Mária bizánci császári hercegnő leánya, Szent Erzsébet unokahúga.

A vesztett muhi csata után IV. Béla király feleségével, Laszkarisz Mária bizánci hercegnővel együtt Dalmáciába menekült. Ott, Klissza várában született Margit leányuk 1242. január 27-én. Szülei – a tatároktól elszenvedett vereség miatti kétségbeesésükben – felajánlották őt Magyarországra megmentéséért.

Margit ennek megfelelően hároméves korában a veszprémi domonkos apácákhoz került, és ott gondos nevelésben részesült. Nevelőnője Olympiades nővér volt. Később a Nyulak szigetén lévő zárdába került át, amelyet apja építtetett.

Itt került sor Margit fogadalomtételére 1254-ben. Később két alkalommal is lehetősége lett volna fogadalmá visszavonására, hiszen minden bizonnyal megkapta volna a felmentést apja kérésére. Ő azonban visszautasította II. Ottokár cseh király, valamint a lengyel király házassági ajánlatát is. A keresztények az önfegyelmzés és keresztény szeretet példaképeként tekintik.

A legalacsonyabb rendű munkát is szívesen végezte, és a legrosszabb ruhákban járt.

Napjait munkában, éjszakáit imádságban töltötte. A róla szóló, 1510-ből fennmaradt legenda szerint jóvendőmondó képességekkel is rendelkezett, amellyel olykor apjának is segítségére volt diplomáciai gondjai megoldására. 1270. január 18-án halt meg a Margit-szigeti kolostorban. Ravatalát 1271 körül Albert és Péter lombardiai szobrászok faragták meg vörös márványból, egyes részeit pedig fehér márványból.

Legendája szerint holtteste halála után három hétig nem indult oszlásnak, ráadásul rózsaillatot árasztott. Boldoggá avatása már 1276-ban megtörtént, szentté avatására azonban évszázadokat kellett várni. Tiszteletét 1789-ben hivatalosan is engedélyezték, végül XII. Piusz pápa 1943-ban avatta szentté, mégpedig atyjának húga, Magyarországi Szent Erzsébet ünnepnapján, november 19-én.

Margitsziget, Domonkos kolostorrom

A középkorban Nyulak szigetének nevezték a mai Margit-szigetet, amely kezdettől a királyi család birtoka volt. A margitszigeti domonkos rendi apácakolostort IV. Béla alapította Szűz Mária tiszteletére. A Nyulak szigeti Boldogasszony-zárda a középkorban a sziget legfontosabb intézménye, legjelentősebb és leggazdagabb szerzetesi épülete volt. 1259-ből ismert az alapítólevele, az épülete ekkorra már készen állt. IV. Béla a tatárjárás után tett fogadalmá – miszerint, ha elkerülik a pusztulást, születendő gyermekét az egyháznak ajánlja – értelmében lánya, Margit lakhelyeként alapította. Ő építtette a szigeten az apácakolostort és a kolostor melletti királyi házat is. Margit először a veszprémi ágostonos kolostorba került, majd 1252-ben 12 másik apácával együtt érkezett a szigetre. A Szűz Mária tiszteletére szentelt zárdát először az ágostonosok, majd a domonkos rendiek irányították, létrejöttében nagy szerepet kapott Ákos budai prépost. A kolostor vagyonának alapját hatalmas birtokai adták, 1270-ben már nyolcvan falu tartozott hozzá. Megerősítését segítette az is, hogy a pápa is támogatta, valamint gazdag, előkelő családok gyerekei is ebbe a kolostorba kerültek. Jövedelemforrásai közé tartoztak még jelentős vámösszegek is. IV. László testvére, Erzsébet is a zárda lakója volt, és jelentősen gyarapította vagyonát. A közelben férfi szerzetesházat is építettek, és a királyi ház jelentős országos események színhelye volt: 1266-ban itt kötött békét IV. Béla király a fiával, és itt is halt meg 1270-ben. Az apácák véglegesen a török megszállás alatt hagyták el a kolostort. A török hódoltság óta a terület romterületként látogatható. A látogatható romkertben lévő maradványok több korszak építkezéseit mutatják. A kolostorkert őrzi az első magyar kertművészeti emléket. 1251-ben már vízvezeték szállította a kert öntözéséhez a vizet.

A török uralom idején a Duna hordaléka betemette.

A romkert fő elemei a templom, Szent Margit sírja és az apáca kolostor.

Margit sírja a templom szentélyében, a diadalív vonalában volt elhelyezve és fallal körülvéve.

A síremlék 1271-ben készült el, Péter és Albert lombardiai szobrászok készítették vörös márványból.

1335-ben új, fehér márvány emlékmű készült, Tino di Camino körének egy szobrásza által.

Ezt már a szentély mögé, a zárandokoktól védett helyre építették. A kolostor jelentősége Margit halála után még tovább növekedett, szentté avatása kapcsán. Már életében több csodás eseményről tudósítottak, életéről, sírjáról és az apácakolostorról sok részletet megőrzött az 1276-ban kezdődött vizsgálat és annak jegyzőkönyvei. Ezek szövegére épült a Margit-legenda is, mely több változatban készült el, és egyik magyar fordítását Ráskai Lea készítette el, aki a kolostor lakójaként több kódexet is leírt az 1510-es években.

Margitszigeti premontrei kolostorrom és műemlék kápolna

A Nyulak szigetén álló, 1225 előtti királyi alapítású premontrei prépostság helyén álló kis historizáló kápolna a Margitsziget gazdag középkori szerzetesi emlékeinek emlékét őrzi. A török kor után rommá vált területet Lux Kálmán tárta fel, és építtette fel a ma is álló premontrei kápolnát, amelynek sekrestyéje a XV. századi kápolna helyén épült fel. A premontrei prépostságot valószínűleg II. András király alapította, a Nyulak szigetén, 1225 előtt. Az igen kisméretű prépostsághoz egy egyhajós, félköríves záródású templom tartozott. Korábban ennek helyén már létezett egy Szt. Mihály tiszteletére szentelt templom. Kezdetben jelentős királyi adományokat kaptak, de később a margitszigeti domonkos apáca kolostor terjeszkedése miatt jelentősége csökkent. Az apácák végül az egész sziget területét megkapták a premontreiek csak magát a kolostor területét birtokolták. A templom mellett a XV. században kápolna is állott. A premontrei prépostságot 1526-ban hagyták el a törökök miatt, ezután az épület rommá vált. Maradványait Lux Kálmán tárta fel és az ő tervei szerint épült fel a ma is álló, középkori építészeti megoldásokat másoló kis kápolna.

Margitszigeti ferences kolostorrom

IV. Béla alapította a kolostort, valószínűleg a tatárjárás után. A király jelentősen támogatta a rendet más településeken is (pl. Esztergom), halála után azonban a Nyulak szigeti kolostor fejlődése megállt, elsősorban az egyre nagyobb jelentőségre szert tett domonkos apáca kolostor miatt.

Az épület középkori részéből csak a gótikus templomhomlokzati és egyik oldalfalának maradványai láthatóak mai is. Ezek megmaradását az segítette elő, hogy a török kor alatt elhagyott és csak romjaiban megmaradt épületeket felhasználták a szigeten megtelepedő nádor 1796-ban épült villájába. Később ezt az épületet alakították át a Nádor szállóvá, amely fontos helyszíne volt a XIX. század irodalmi életének, a kor jelentős íróinak volt kedvelt helye. Maradványait 1945 után lebontották, ekkor került sor kisebb régészeti feltárásokra. Ekkor kerültek elő a kolostor további részletei is, a kolostori temető és temetőkápolna is.